

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Η Σύνοδος θα αντανakλά την Ορθόδοξη διδασκαλία περί Εκκλησίας

Συνέντευξη στον ανταποκριτή του Ρωσικού τηλεοπτικού σταθμού VGTRK παραχώρησε ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας, για το θέμα της γενομένης στην Κωνσταντινούπολη Συνάξεως των Προκαθημένων και αντιπροσώπων των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών.

– Σεβασμιώτατε, τώρα μπροστά μας συνήλθε σε μια από τις τελευταίες συνεδρίες της η Σύναξη των Προκαθημένων των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών με θέμα την προπαρασκευή της Πανορθόδοξου Συνόδου. Τι ακριβώς κρίνεται αυτή τη στιγμή;

– Κατ' αρχάς, οι Προκαθημένοι των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών συνεζήτησαν την κατάσταση στη Μέση Ανατολή, δήλωσαν αλληλέγγυοι προς την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αντιοχείας, η οποία δοκιμάζεται σκληρώς σήμερα εξαιτίας του συνεχιζόμενου στη Συρία πολέμου.

Οι Αρχηγοί των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών αποφάσισαν από κοινού τη διεξαγωγή της Πανορθόδοξου Συνόδου, η προπαρασκευή της οποίας γινόταν επί μια πεντηκονταετία και πλέον. Διεκόπτετο επανειλημμένως, αλλά τώρα αποφασίσθηκε να διεξαχθεί η Σύνοδος το έτος 2016 εκτός απρόοπτου.

Είναι άκρως σημαντικό για μας, ότι οι αποφάσεις στην Πανορθόδοξο Σύνοδο θα λαμβάνονται βάσει της ομοφωνίας, επομένως ουδεμία Εκκλησία δεν θα βρεθεί σε μειοψηφία και δεν θα ληφθούν αποφάσεις, οι οποίες να μην βρίσκουν σύμφωνη έστω και μια τοπική Εκκλησία. Επιμείναμε στην εφαρμογή της αρχής αυτής και μόνο με τον όρο του σεβασμού αυτής δεχθήκαμε να συμμετάσχουμε στη Σύνοδο. Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας ότι πετύχαμε τη λήψη της σχετικής απόφασης.

Επίσης είμαστε ικανοποιημένοι ότι της Συνόδου θα προεδρεύει ο πρώτος μεταξύ ίσων Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, αλλά πλαισιούμενος από τους Προκαθημένους των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών. Συνεπώς η εξωτερική εικόνα της Πανορθόδοξου Συνόδου δεν θα υπενθυμίζει την Σύνοδο των Ρωμαιοκαθολικών, της οποίας επικεφαλής είναι ο Πάπας, ενώ οι υπόλοιποι Επίσκοποι κάθονται κάτω στην αίθουσα, αλλά θα αντανakλά την Ορθόδοξη περί Εκκλησίας διδασκαλία, σύμφωνα με την οποία επικεφαλής των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών είναι οι ισότιμοι Προκαθημένοι: Πατριάρχες, Μητροπολίτες και Αρχιεπίσκοποι.

– Πείτε μας ωστόσο ποιο είναι, τρόπον τινά ιδεολογικό περιεχόμενο της Συνόδου; Ποιος είναι ο λόγος της διεξαγωγής της;

– Πρέπει να πούμε ότι η τελευταία Οικουμενική Σύνοδος διεξάχθηκε τον 8 αιώνα, και έκτοτε δεν συνεκαλούντο αυτές οι Σύνοδοι. Μετά τον 11 αιώνα, όταν επήλθε διαίρεση μεταξύ Ανατολής και Δύσεως, στη Δύση εξακολούθησαν να συγκαλούνται Σύνοδοι, οι οποίες λέγονταν «Οικουμενικές». Εμείς δε βεβαίως δεν τις αποδεχόμαστε ως τέτοιες.

Στην Ορθόδοξη Ανατολή εξαιτίας των περίπλοκων κυρίως πολιτικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένης της αραβοκρατίας και αργότερα της τουρκοκρατίας, δεν συγκαλούντο αυτές οι Σύνοδοι. Η Ορθόδοξη Εκκλησία λες και ξέμαθε να συγκαλεί τις Συνόδους. Κάθε τοπική Εκκλησία βεβαίως συγκαλεί Συνόδους, π.χ. Τοπική Κληρικολαϊκή και Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας στην

Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας, αλλά δεν συγκαλούνται στο Πανορθόδοξο επίπεδο.

Στις αρχές της δεκαετίας 1960 συνελήφθη η ιδέα της διεξαγωγής της Πανορθόδοξου Συνόδου. Εκπονήθηκε κατάλογος με περίπου 100 θέματα, αλλά εν συνεχεία περιορίστηκε σε δέκα. Όλα τα θέματα έτυχαν μακράς προσυεννοήσεως, ήταν δύσκολη η πορεία αυτή, αλλά τελικά επί οχτώ από τα δέκα θέματα επιτεύχθη η προσυμφωνία, κάτι το οποίο δημιούργησε προϋπόθεση για την διεξαγωγή της Συνόδου.

Δεν νομίζω ότι η Σύνοδος θα λάβει αποφάσεις, οι οποίες θα επηρεάσουν ουσιαστικά τη ζωή της Εκκλησίας μας ή των λοιπών Εκκλησιών, δεν αναμένουμε επαναστάσεις, ούτε μεγάλες αλλαγές. Έτι δε μάλλον κάναμε το παν για να αποκλείσουμε κάθε δυνατότητα εκδηλώσεως στη Σύνοδο των εντελώς καινοφανών τάσεων και την λήψη των απρόσμενων αποφάσεων. Η αρχή της ομοφωνίας μας εξασφαλίζει πλήρως από αυτές τις εξελίξεις.

Κρίνω ότι δεν θα είναι τόσο σημαντικά εκείνα τα οποία θα ανακηρύξει αυτή η Σύνοδος, όσο το ίδιο το γεγονός της διεξαγωγής της: Ιεράρχες από διάφορες των κατά τόπους Εκκλησίες θα συνέλθουν επί το αυτό προκειμένου να συζητήσουν τα επίκαιρα θέματα, να δηλώσαν αλληλέγγυοι προς τους δεδιωγμένους χριστιανούς της Μέσης Ανατολής και άλλων περιοχών, όπου υφίστανται διώξεις. Φρονώ ότι όλα αυτά θα είναι αυτό καθαυτό ένα σπουδαίο γεγονός, το οποίο μόνο θα στερεώσει την ενότητα της Ορθοδοξίας.

– Τι σημασία θα έχει αυτή η Σύνοδος για την Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας;

– Αποφασίστηκε ότι κάθε τοπική Εκκλησία θα εκπροσωπείται στη Σύνοδο από τον Προκαθήμενο και τους 24 Επισκόπους της. Για την Ρωσική Εκκλησία αυτό σημαίνει ότι στη Σύνοδο θα συμμετέχει λιγότερο από το 1/10 της Ιεραρχίας μας. Ορισμένες Εκκλησίες θα εκπροσωπούνται από 1/3 ή 1/4 της Ιεραρχίας, ενώ κάποιες Εκκλησίες ούτε αυτό τον αριθμό Επισκόπων θα έχουν.

Εκείνο το οποίο μας ενδιαφέρει και είναι σημαντικό τώρα, δεν είναι ο αριθμός, αλλά ο όρος, ο οποίος εμποδίζει τη λήψη των αποφάσεων, που να αντιτάσσονται στην αντίληψη περί α΄ ή β΄ ζητήματος και να μην ανταποκρίνονται στις προσδοκίες του λαού μας. Υπό αυτή την έννοια είχαμε ορισμένες επιφυλάξεις εν όψη αυτής της Συνόδου, οι οποίες κατά το μεγάλο μέρος έχουν διασκορπισθεί χάριν στην λήψη αποφάσεως περί της ομοφωνίας, η οποία όταν εφαρμόζεται θα αποκλείει τη λήψη οποιασδήποτε αποφάσεως, που να μην βρίσκει σύμφωνη έστω και μια Εκκλησία.